

Riskbedöma

Utbildningsmodulen inleds med det övergripande målet för modul 3 och en innehållsförteckning över utbildningens olika delar.

Ni genomför modulen på distans. I det här körschemat finns förslag på hur ni kan göra. Dela gärna upp avsnitten mellan er utbildningsledare, det skapar variation för deltagarna och lite vila mellan varven för er.

Använd *Pedagogiska tips för att leda arbetsmiljöutbildningen på distans* och *Checklistan* när du förbereder körschemat.

Börja med att sätta ramarna för dagen genom att berätta för deltagarna:

- När ni börjar, slutar och tar pauser.
- Hur ni ska kommunicera med varandra under utbildningen vid frågor och kommentarer. Hur handuppräkningsfunktionen ska användas.
- Hur chatten ska användas.
- När mikrofon och kamera ska vara på respektive avstängd.
- Hur eventuell gruppindelning görs.

DEL 1: Introduktion

Introducera ämnet med hjälp av filmen, *Riskbedöma* (2 min), och ”SAM-hjulet”.

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

DEL 2: Riskbedömning löpande och vid förändring

Mål: Ha kunskap om när riskbedömning ska göras och vem som ansvarar för vad.

Gå igenom innehållet och vad som kan vara bra att tänka på. Fråga gärna deltagarna om de har egna exempel på när det är motiverat att göra en riskbedömning.

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

DEL 3: Risker i arbetet

Mål: Ha kännedom om hur en risk kan formuleras.

Presentera och diskutera vad en risk kan vara. Ge exempel på olika typer av risker för att belysa hur risker kan formuleras. Saknar vi något i listan med exempel? Vilken typ av risk känns mest aktuell på vår arbetsplats? Betona att vi tolkar saker olika beroende på vilka erfarenheter vi har. I övningen som följer finns möjlighet att utveckla sin förståelse för olika sätt att se på risker i arbetsmiljön.

ÖVNING: HUR SER VI PÅ RISKER?

Syftet är att lyfta fram och fundera över olika sätt att se på risker. Det här är en så kallad värderingsövning. Deltagarna får ta ställning till en rad påståenden, det finns inget rätt eller fel och alla uttrycker sin åsikt för stunden med möjlighet att ändra sig. Det är en aktiv övning som ofta upplevs som en rolig energihöjare.

Det krävs inte att du som utbildningsledare förklarar så mycket utan övningen vinner på att komma igång så fort som möjligt. Hela instruktionen och förslag på påståenden hittar du i dokumentet *Övning: Hur ser vi på risker?* Observera att du som utbildningsledare bara behöver ladda ner övningsinstruktionen till dig själv.

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

Övning: Hur ser vi på risker?

Alla dokument som används i utbildningen hittar du på sidan *Planera utbildningen* under rubriken *Material för nedladdning*. De checklistor och stöddokument som är användbara för deltagarna även efter utbildningen ligger sist i utbildningsmodulen under rubriken *För dig som vill läsa mer*.

DEL 4: Riskbedömningens olika steg

Mål: Ha kunskap om hur en riskbedömning går till.

Gå igenom alla steg som ingår i en riskbedömning. I det samtal som följer kan ni titta närmare på hur det fungerar i den egna verksamheten.

Tipsa gärna deltagarna om tre stöddokument som finns att ladda ner på sidan Planera utbildningen: Riskbedömningsmatris, Riskbedömning vid förändring och Riskbedömning och handlingsplan. Dessa får ni möjlighet att titta närmare på under övningen i del 6.

DIALOG

- Hur arbetar vi med riskbedömning idag?
- Vilka bör vara med vid olika riskbedömningar?

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

Har ni koll på vilka rutiner som är aktuella för deltagarna?

Olika tips för hur grupperna redovisar vad de sagt i dialogen finns i *Pedagogiska tips för att leda arbetsmiljöutbildningen på distans*. Variera gärna sättet under utbildningen.

DEL 5: Risker i kommun, region och kommunala företag

Mål: Ha kunskaper om de vanligaste riskerna i kommun, region och kommunala företag.

Se filmen, *Våra risker i kommun- och regionsektorn* (4 min), där forskaren Eva Vingård bland annat berättar om våra vanligaste risker, varför vi blir sjukskrivna och vad som menas med samvetsstress.

Repetera och diskutera innehållet med hjälp av punktlistan som följer efter filmen. Landa därefter i frågan om hur det ser ut på deltagarnas arbetsplatser. Om ni behöver stöd i dialogen, backa tillbaka ett steg i bilderna och ta hjälp av punktlistan.

DIALOG

- Vilka risker finns på vår arbetsplats?
- Hur jobbar vi för att förebygga ohälsa och främja hälsa?

Förslag på fler frågor:

- Vilka tillbud, arbetsolyckor och arbetsskadeanmälningar har förekommit på vår arbetsplats?

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

DEL 6: Så gör andra

Syftet med poddinslaget (6 min) från Karlskoga lasarett är att visa hur andra har jobbat med riskbedömning. Fånga upp spontana tankar efteråt. Gå därefter vidare med övningen som följer där det finns möjlighet att fortsätta dialogen.

ÖVNING I SMÅGRUPPER: RISKBEDÖMNING

Syftet är att träna på att göra en riskbedömning. Hitta i förväg på ett case som passar deltagarna. Det kan till exempel handla om något som är aktuellt hos er just nu, som nya arbetstider, nytt IT-system, nya lokaler eller liknande. Använd verksamhetens egna dokument eller ta hjälp av förslag på checklistor och stöddokument som finns på sidan *Planera utbildningen*. Dela länkar till underlagen i chatten.

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

Lyssna enskilt på poddinslaget. Uppmuntra deltagarna att samtidigt röra på sig.

Riskbedömningsmatrix

Riskbedömning och handlingsplan

Riskbedömning vid förändring

DEL 7: Ett gott säkerhetsklimat

Mål: Ha kännedom om vad som skapar ett gott säkerhetsklimat.

Presentera vad säkerhetsklimat handlar om och avsluta med att samtala om förhållandet på den egna arbetsplatsen.

DIALOG

- Hur är säkerhetsklimatet på vår arbetsplats?
- Vad fungerar bra? Vad kan utvecklas?

Förslag på fler frågor:

- Hur kan chefen visa att säkerhet är viktigt på arbetsplatsen?
- Hur kan skyddsombudet visa att säkerheten är viktig på arbetsplatsen?

- Finns det något naturligt tillfälle på arbetsplatsen där säkerhetsfrågor diskuteras och följs upp?
- Finns det rutiner och rapporteringssystem för att rapportera även mindre olyckor och tillbud och ses det som en normal del av det dagliga arbetet?
- I vilken utsträckning rapporteras tillbud och skador på vår arbetsplats?
- Hur arbetar vi för att utreda vad som är orsaken till en olycka eller ett tillbud?
- Finns det rutiner för att lyssna på alla som varit inblandade i en olyckshändelse eller ett allvarligt tillbud?
- Vad bör chefen/skyddsombudet göra om en medarbetare inte följer säkerhetspraxis?

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR

Avslutning

Knyt ihop utbildningen genom att summera innehållet och fånga upp frågor. Tipsa även om var man kan läsa mer.

FÖR DIG SOM VILL LÄSA MER

Här har vi samlat alla checklistor och stöddokument som förekommer i utbildningsmodulen, samt även annat relevant material. Avrunda gärna med att visa deltagarna några smakprov på vilket stöd som finns tillgängligt för det fortsatta arbetsmiljöarbetet.

PLATS FÖR EGNA ANTECKNINGAR